

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

دستورالعمل ضوابط تعیین متوسط هزینه تمام شده‌ی برق شرکت‌های توزیع

مقام تأییدکننده: وزیر نیرو

دریافت کنندگان:

- دبیرخانه هیأت تنظیم بازار برق
- شرکت مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران - توانیر
- شرکت مدیریت شبکه برق ایران
- شرکت‌های برق منطقه‌ای
- شرکت‌های توزیع نیروی برق
- شرکت‌های خرده‌فروشی برق

اسناد مرتبط:

- قانون تأسیس وزارت نیرو مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۸
- قانون استقلال شرکت‌های توزیع نیروی برق در استان‌ها، مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۹ مصوب مجلس شورای اسلامی
- قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵)
- قانون هدفمندکردن یارانه‌ها مصوب شماره‌ی ۲۵۷/۵۴۵۶۵ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۲۶ مصوب مجلس شورای اسلامی.
- آیین‌نامه اجرایی شرایط و تضمین خرید برق، موضوع ابلاغیه شماره ۱۶۸۲۵/ت/۳۳۱۸۸ مورخ ۱۳۸۴/۴/۸ هیأت وزیران
- آیین‌نامه تعیین شرایط و روش خرید و فروش برق در شبکه برق کشور، موضوع ابلاغیه شماره ۳۲۲۵۱/۲۰/۱۰۰ مورخ ۸۴/۵/۲۵ وزیر نیرو
- اساسنامه‌ی شرکت‌های توزیع نیروی برق، موضوع ابلاغیه‌ی شماره‌ی ۳۲۶۲۳/۳۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۶/۵/۱۴ وزیر نیرو
- دستورالعمل اجرایی بازار روز فروش در نقطه مرجع شبکه موضوع مصوبه جلسه ۲۱۴ هیأت تنظیم بازار برق،
- دستورالعمل ضوابط تعیین متوسط نرخ خدمات توزیع برق

فهرست

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	۱ هدف
۱	۲ محدوده و دامنه کاربرد
۱	۳ مسؤلیت
۱	۴ تعاریف
۲	۵ متوسط هزینه‌ی تمام‌شده‌ی برق
۳	۶ محاسبه‌ی برآورد هزینه‌ی تمام‌شده‌ی برق برای هر شرکت توزیع
۴	۷ جبران مابه‌التفاوت هزینه‌ی تمام‌شده‌ی برق و قیمت تکلیفی
۴	۸ تصویب و بازنگری

مقررات بخش توزیع

شماره سند :
تاریخ صدور :
شماره تجدید نظر : -
تاریخ تجدید نظر : -

دستورالعمل تعیین متوسط هزینه تمام شده برق به مصرف کننده های نهایی

۱ هدف

این دستورالعمل با استناد به بندهای (د)، (ه) و (ز) قانون تأسیس وزارت نیرو و ماده (۹۰) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، به منظور تعیین متوسط هزینه تمام شده برق شرکت توزیع، برای اجرا از سال ۱۳۹۲ تدوین و ابلاغ شده است. لازم به ذکر است که تعرفه ی فروش برق با رعایت متوسط قیمت فروش برق طی دستورالعمل های دیگر تعیین خواهد شد.

۲ محدوده و دامنه کاربرد

این دستورالعمل برای:

- هیأت تنظیم بازار برق ایران؛
- شرکت مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)؛
- شرکت مدیریت شبکه برق ایران؛
- شرکت های برق منطقه ای؛
- شرکت های توزیع نیروی برق؛
- شرکت های خرده فروشی برق؛

لازم الاجرا می باشد.

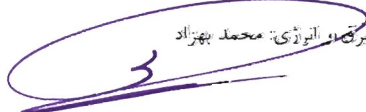
۳ مسؤلیت

مسؤلیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده ی معاون وزیر در امور برق و انرژی می باشد. مسؤلیت اجرای این دستورالعمل بر عهده ی هیأت تنظیم بازار برق ایران و در موارد خاص که به آن تصریح شده است، بر عهده ی بالاترین مقام اجرایی شرکت ها و مؤسسات مشمول می باشد.

۴ تعاریف

- ۱-۴ بازده هدف گذاری شده: میزانی که براساس قوانین و مقررات، به عنوان هدف، برای متوسط بازده نیروگاه های حرارتی در شبکه ی برق کشور تعیین می شود.
- ۲-۴ تعرفه ی فروش برق: مجموعه ی نرخ ها و مقرراتی است که بر اساس آن، مبالغ دریافتی شرکت توزیع بابت فروش برق به مصرف کننده ها تعیین می شود. نرخ های مذکور متأثر از مشخصات بار (از جمله نوع فعالیت و کاربری و زمان مصرف)، سطح ولتاژ و موقعیت اتصال به شبکه ی توزیع و سایر عوامل است.

تبصره ی یک: تعرفه ی فروش برق به نحوی تعیین می شود که «امید ریاضی درآمد متناظر با فروش برق، به ازای هر کیلووات ساعت انرژی تحویلی به مصرف کنندگان از طریق شبکه ی شرکت توزیع»، با

مقررات بخش توزیع

شماره سند :

تاریخ صدور :

شماره تجدید نظر: -

تاریخ تجدید نظر: -

دستورالعمل تعیین متوسط هزینه تمام شده برق به مصرف کننده ی نهایی

متوسط قیمت فروش برق برابر شود.^۱ چنانچه انحراف عملکرد درآمد متناظر با فروش برق به ازای هر کیلووات ساعت انرژی تحویلی به مصرف کنندگان از طریق شبکه ی شرکت توزیع از متوسط قیمت فروش برق بیش از دو درصد باشد، برای جبران این انحراف، متوسط قیمت فروش برق در سال های آتی تعدیل می شود.

تبصره ی دو: در محاسبات موضوع این دستورالعمل، روشنایی معابر، مصرف کننده ی متصل به شبکه ی توزیع محسوب می شود.

۳-۴ شرکت توزیع: شرکتی که مالک شبکه ی توزیع در محل اتصال مصرف کننده می باشد و با رعایت ضوابط پروانه ی توزیع، عملیات توزیع برق را بر عهده دارد؛ اعم از شرکت های توزیع نیروی برق، شرکت های که براساس قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک های صنعتی عهده دار توزیع نیروی برق در شهرک های صنعتی ویا سایر شرکت های که با مجوز وزارت نیرو نسبت به انجام این امور در ناحیه ای معین اقدام می کنند، می باشند .

۴-۴ قیمت تکلیفی: قیمت یا تعرفه ای است که دولت برای فروش برق به مصرف کننده ی نهایی / مشترکین تعیین می کند.

۵-۴ متوسط قیمت فروش برق^۲: مبلغی که، براساس این دستورالعمل، به منظور تعیین قیمت قابل قبول برای هر شرکت توزیع تعیین می شود تا تعرفه ی فروش برق با توجه به تبصره ی یک ذیل بند ۴-۲ تعیین شود؛ فلذا هزینه ی تمام شده ی برق، مبنای محاسبات مربوط به متوسط قیمت فروش برق به مصرف کننده نهایی قرار می گیرد؛

سایر واژگان به کار رفته در این دستورالعمل، دارای همان تعاریفی می باشند که در نظام نامه ی بازار برق ایران^۴ آمده است.

۵ متوسط هزینه ی تمام شده ی برق

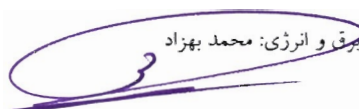
متوسط هزینه ی تمام شده ی برق متشکل از اقلام

الف- «هزینه های تبدیل انرژی به علاوه ی هزینه ی سوخت»؛

ب- «هزینه های انتقال» و

ج- «هزینه های توزیع» (موضوع دستورالعمل ضوابط تعیین متوسط نرخ خدمات توزیع) است.^۵

از آنجائیکه، خرید و فروش برق در بازار عمده فروشی (بازار روزفروش) در «نقطه ی مرجع شبکه»^۱ انجام می شود، هزینه های تبدیل انرژی در جزء الف، هزینه خرید برق در نقطه ی مرجع شبکه و هزینه های انتقال (جزء ب)، از محل نقطه ی مرجع شبکه تا محل اتصال به شبکه ی انتقال و فوق توزیع برای هر یک از شرکت های توزیع لحاظ می شود؛ فلذا متوسط قیمت برای «مصرف کنندگان»^۲ متصل به شبکه ی انتقال و

مقررات بخش توزیع

شماره سند :
تاریخ صدور :
شماره تجدید نظر : -
تاریخ تجدید نظر : -

دستورالعمل تعیین متوسط هزینه تمام شده برق به مصرف کنندگی نهایی

فوق توزیع» از جمع جزءهای (الف) و (ب)، و برای «مصرف کنندگان متصل به شبکه‌ی توزیع» از جمع جزءهای (الف)، (ب) و (ج)، به ترتیب به شرح بندهای ۰.۱ و ۰.۲ تعیین می شود.

۰.۱ هزینه‌ی تمام شده‌ی برق در محل اتصال به شبکه‌ی انتقال و فوق توزیع

با توجه به اینکه شرکت توزیع، برق مورد نیاز خود را از نقطه‌ی مرجع شبکه خریداری می کند، متوسط هزینه‌ی تمام شده‌ی برق هر یک از شرکت‌ها در محل اتصال به شبکه‌ی انتقال و فوق توزیع، برابر با مجموع «قیمت خرید برق از بازار عمده فروشی در محل نقطه‌ی مرجع شبکه» و «هزینه‌ی انتقال از محل نقطه‌ی مرجع شبکه تا محل اتصال به شبکه‌ی انتقال و فوق توزیع آن شرکت» است.

تبصره‌ی یک: چنانچه متوسط بازده نیروگاه‌های حرارتی در هر سال از بازده هدف گذاری شده برای آن سال کمتر باشد، هزینه‌ی تمام شده‌ی برق، به صورت زیر تعدیل می شود:

$$\begin{array}{l} \text{میزان تعدیل ناشی از تفاوت} \\ \text{متوسط بازده نیروگاه‌های حرارتی} \\ \text{با بازده هدف گذاری شده} \end{array} = \begin{array}{l} \text{قیمت خرید برق از} \\ \text{بازار عمده فروشی در} \\ \text{نقطه‌ی مرجع شبکه} \end{array} + \begin{array}{l} \text{هزینه‌ی انتقال از محل نقطه‌ی} \\ \text{مرجع شبکه تا محل اتصال به} \\ \text{شبکه‌ی انتقال و فوق توزیع} \end{array} - \begin{array}{l} \text{هزینه‌ی تمام شده‌ی برق} \\ \text{در محل اتصال به شبکه‌ی} \\ \text{انتقال و فوق توزیع} \end{array}$$

تبصره‌ی دو: میزان تعدیل ناشی از تفاوت بازده (موضوع تبصره‌ی یک)، به صورت زیر محاسبه می شود:

$$\begin{array}{l} \text{هزینه‌ی سوخت بر مبنای} \\ \text{بازده هدف گذاری شده} \end{array} - \begin{array}{l} \text{هزینه‌ی سوخت بر مبنای} \\ \text{متوسط بازده نیروگاه‌های حرارتی} \end{array} = \begin{array}{l} \text{میزان تعدیل ناشی از تفاوت} \\ \text{متوسط بازده نیروگاه‌های حرارتی با بازده هدف گذاری شده} \end{array}$$

۰.۲ هزینه‌ی تمام شده‌ی برق تحویلی به مصرف کنندگان متصل به شبکه‌ی توزیع

متوسط هزینه‌ی تمام شده‌ی برق تحویلی به مصرف کنندگان متصل به شبکه‌ی توزیع، به شرح زیر محاسبه می شود:

$$\begin{array}{l} \text{متوسط نرخ خدمات توزیع} \\ \text{(موضوع دستورالعمل شرایط تعین} \\ \text{متوسط نرخ خدمات توزیع)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{هزینه‌ی تمام شده‌ی برق} \\ \text{در محل اتصال به شبکه‌ی انتقال و} \\ \text{فوق توزیع} \end{array} = \begin{array}{l} \text{هزینه‌ی تمام شده‌ی برق} \\ \text{تحویلی به مصرف کنندگان} \\ \text{متصل به شبکه‌ی توزیع} \end{array}$$

که در آن، متوسط نرخ خدمات توزیع (موضوع دستورالعمل تعیین متوسط نرخ خدمات توزیع، که برای هر شرکت توزیع محاسبه شده است) جایگزین «هزینه‌های توزیع»، موضوع جزء (ج) بند ۰، شده است.

۶ محاسبه‌ی برآورد هزینه‌ی تمام شده‌ی برق برای هر شرکت توزیع

میزان برآوردی این متوسط برای سال بعد از مجموع متوسط نرخ خدمات توزیع و میزان برآورد «متوسط هزینه‌ی تمام شده‌ی برق تحویلی به مصرف کنندگان متصل به شبکه‌ی انتقال و فوق توزیع»، به شرح زیر برای هر شرکت محاسبه می شود:

$$\begin{array}{l} \text{متوسط نرخ خدمات توزیع} \\ \text{(موضوع دستورالعمل تعین} \\ \text{متوسط نرخ خدمات توزیع)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{میزان برآوردی} \\ \text{متوسط هزینه‌ی تمام شده‌ی برق} \\ \text{در محل اتصال به شبکه‌ی انتقال و فوق توزیع} \end{array} = \begin{array}{l} \text{متوسط هزینه‌ی تمام شده‌ی برق} \\ \text{برای هر شرکت توزیع} \end{array}$$

مقررات بخش توزیع

شماره سند :
تاریخ صدور :
شماره تجدید نظر : -
تاریخ تجدید نظر : -

دستورالعمل تعیین متوسط هزینه تمام شده برق به مصرف کننده های نهایی

۶-۱ میزان برآوردی «متوسط هزینه تمام شده ی برق در محل اتصال به شبکه ی انتقال و فوق توزیع» برای سال بعد، براساس عملکرد گذشته ی قیمت بازار عمده فروشی (اعلامی شرکت مدیریت شبکه ی برق ایران)، شاخص تورم و پیش بینی تعدیل موضوع تبصره ی دو ذیل بند ۵.۱ و متوسط نرخ خدمات توزیع (موضوع دستورالعمل تعیین متوسط نرخ خدمات توزیع، که برای هر شرکت توزیع محاسبه شده است) در سال بعد، قبل از پایان دی ماه هر سال، توسط هیات محاسبه و اعلام می شود.

تبصره: چنانچه انحراف میزان برآوردی «متوسط هزینه تمام شده ی برق در محل اتصال به شبکه ی انتقال و فوق توزیع» از عملکرد آن بیش از پنج درصد باشد، برای جبران آثار این انحراف، متوسط هزینه ی تمام شده ی برق برای آن شرکت توزیع در سال های آتی تعدیل می شود.^{۱۱}

۷ جبران مابه التفاوت هزینه تمام شده ی برق و قیمت تکلیفی

در صورتی که مراجع قانونی شرکت توزیع را مکلف به فروش برق به مصرف کننده نهائی به قیمتی کمتر از قیمت بازار (هزینه تمام شده ی برق موضوع این دستورالعمل) نماید^{۱۲}، به استناد ماده ی ۹۰ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه ی چهارم توسعه ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و تبصره پنج ماده واحده قانون استقلال شرکت های توزیع، مشمول جبران مابه التفاوت هزینه تمام شده ی برق و قیمت تکلیفی می شوند.

۸ تصویب و بازنگری

این دستورالعمل در هشت بند به تأیید معاون وزیر در امور برق و انرژی رسید و در فواصل زمانی پنج ساله توسط هیأت بازنگری خواهد شد.

^۱ در مواردی که مراجع قانونی قیمت تکلیفی تعیین کرده باشند، مبالغ دریافتی از مصرف کننده ها براساس قیمت تکلیفی خواهد بود و مابه التفاوت آن مطابق بند ۷ جبران می شود.

^۲ در انجام محاسبات مربوط به تعیین تعرفه ی فروش برق فرض می شود تمامی انرژی مصرف کنندگان توسط شرکت توزیع، تأمین شده است.

^۳ هزینه ی تمام شده ی برق موضوع ماده ۹۰ قانون اصل ۴۴ است که تحت «قیمت عادلانه» در ماده ۱۰۱ قانون برنامه پنجم توسعه نیز عنوان شده است.

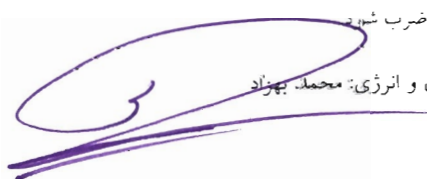
^۴ مجموعه ی مقررات بازار برق ایران؛ مصوبه ی بند چهار جلسه ی ۹۹ هیأت تنظیم بازار برق و اصلاحات بعدی آن.

^۵ موضوع تبصره ی ذیل جزء «ج» ماده ی یک قانون هدفمند کردن یارانه ها.

^۶ نقطه ای انتزاعی در شبکه برق است که در آن فارغ از بحث ترانزیت و تلفات شبکه تنها انرژی مبادله می شود. به این معنا که کلیه معاملات تجاری برق در آن نقطه انجام می شود و در آن هزینه ترانزیت و تلفات انتقال انرژی در سطوح ولتاژ یکسان برابر صفر می باشد.

^۷ از جمله شرکت های توزیع نیروی برق.

^۸ توجه: هزینه سوخت، در این محاسبات، می باید به ازای یک کیلووات ساعت انرژی دریافتی از شبکه ی انتقال و فوق توزیع ارائه شود؛ فلذا چنانچه هزینه سوخت به ازای یک کیلووات ساعت انرژی تحویلی به شبکه ی انتقال و فوق توزیع محاسبه شده باشد، می باید در «یک به علاوه ی درصد تلفات سطح انتقال و فوق توزیع» ضرب شود.

مقررات بخش توزیع

شماره سند :
تاریخ صدور :
شماره تجدید نظر : -
تاریخ تجدید نظر : -

دستورالعمل تعیین متوسط هزینه تمام شده برق به مصرف کننده ی نهایی

^{۱۰} محاسبه شده در مبادی هر شرکت توزیع

^{۱۱} تعدیل به نحوی انجام می شود که ارزش فعلی درآمدهای شرکت، با احتساب نرخ تنزیل واقعی تغییر نکند.

^{۱۲} یعنی قیمت تکلیفی تعیین شده توسط دولت در هر مورد، کمتر از تعرفه ی فروش برق مربوطه (موضوع بند ۴-۲) باشد.

